

Rapport åpenhetsloven 2023

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- Andreassen, Jarle Wilfred (19.01.1958), signert 13.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Pedersen, Merete Helene (26.06.1965), signert 13.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Rasmussen, Kjellaug (07.07.1952), signert 19.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Øverland, Arve (27.06.1973), signert 13.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Bakken, Leif Astor (14.04.1953), signert 13.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Aslaksen, Jon Arild (17.08.1971), signert 17.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Haugom, Leif Arne (01.12.1969), signert 18.06.2024 med Signicat Sign BANKID
- Hansen, Anita-Charlotte (16.11.1978), signert 17.06.2024 med Signicat Sign BANKID

Det signerte dokumentet inneholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

RAPPORT ÅPENHETSLOVEN

ØFAS-konsernet

23.mai 2024

Dokumentet er signert digitalt av:

- Andreassen, Jarle Wilfred (19.01.1958), 13.06.2024
- Pedersen, Merete Helene (26.06.1965), 13.06.2024
- Rasmussen, Kjellaug (07.07.1952), 19.06.2024
- Øverland, Arve (27.06.1973), 13.06.2024
- Bakken, Leif Astor (14.04.1953), 13.06.2024
- Aslaksen, Jon Arild (17.08.1971), 17.06.2024
- Haugom, Leif Arne (01.12.1969), 18.06.2024
- Hansen, Anita-Charlotte (16.11.1978), 17.06.2024

Forseglet av

Posten Norge

INNHold

1.	SELSKAPETS RAPPORT ETTER ÅPENHETSLOVEN FOR 2023	3
1.1.	Innledning	3
1.2.	Kontaktinformasjon	3
1.3.	Rapporteringsplikt	3
2.	OM SELSKAPETS VIRKSOMHET	4
2.1.	Selskapets organisering og driftsområde	4
2.2.	Interne retningslinjer	4
2.3.	Målsetning og fremdrift	4
2.3.1.	Overordnet om mål og fremdrift	4
2.3.2.	Mål for kommende år	5
3.	AKTSOMHETSVURDERINGEN	6
3.1.	Overordnet om selskapets fokus for aktsomhetsvurderingen	6
3.2.	Metodikk	6
3.3.	Selskapets leverandørkjede og forretningspartnere	7
3.4.	Aktsomhetsvurderinger av selskapets tjenester	8
3.4.1.	Innsamling av husholdningsavfall og drift av mottaksstasjoner for husholdninger	8
3.4.2.	Innsamling og behandling av næringsavfall	8
3.4.3.	Forretningspartnere knyttet til avfallstjenester	8
3.5.	Resultatet av aktsomhetsvurderingen	9
4.	TILTAK FOR Å STANSE, FOREBYGGE ELLER BEGRENSE NEGATIVE KONSEKVENSER	11
5.	OVERVÅKING AV TILTAK – GJENNOMFØRING OG RESULTAT	13
5.1.	Innledning	13
5.2.	Rutiner for overvåking	13
6.	KOMMUNIKASJON MED BERØRTE INTERESSETER OG RETTIGHETSHAVERE	13
7.	GJENOPPRETTING OG ERSTATNING	14

1. SELSKAPETS RAPPORT ETTER ÅPENHETSLOVEN FOR 2023

1.1. Innledning

ØFAS-konsernet skal hvert år redegjøre for aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven og offentliggjøre en redegjørelse for vurderingene.

Åpenhetsloven har til formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Denne rapporten omfatter selskapets plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderingene selskapet har gjennomført. I rapporten redegjør selskapet også for tiltakene som er vurdert og iverksatt for å redusere risikoen for negative konsekvenser selskapets aktivitet kan ha for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

1.2. Kontaktinformasjon

Henvendelser om denne rapporten kan rettes til:

Øst-Finnmark Avfallsselskap AS
Arve Øverland
Direktør
ao@ofas.no

1.3. Rapporteringsplikt

Selskapet har hovedkontor ved Deanugeaidnu 163, 9845 Tana og er hjemhørende i Norge. Åpenhetsrapporten gjelder for følgende selskap i konsernet:

- Øst-Finnmark Avfallsselskap AS, org.nr.: 921 473 346
- ØFAS Husholdning AS, org.nr.: 888 321 942
- Masternes Gjenvinning AS, org.nr.: 979 128 150
- Sjøgren Gjenvinning AS, org.nr.: 993 149 969

Konsernet har på balansedagen salgsinntekter på kr. 175.189.000, - og balansesum på kr. 244.947.000, -. I regnskapsåret 2023 har konsernet i gjennomsnitt hatt 74 årsverk. Konsernet er derfor rapporteringspliktig.

2. OM SELSKAPETS VIRKSOMHET

2.1. Selskapets organisering og driftsområde

Selskapet er organisert med Øst-Finnmark Avfallsselskap AS som morselskap og med datterselskapene Masternes Gjenvinning AS, ØFAS Husholdning AS og Sjøgren Gjenvinning AS.

Konsernet er en tjenesteleverandør av renovasjonsløsninger og transport, og driver hovedsakelig med innsamling og behandling av avfall fra husholdninger i Øst-Finnmark og bedrifter i Finnmark Selskapet tilbyr følgende produkter og/eller tjenester:

- Innsamling og behandling av avfall fra husholdninger i Øst-Finnmark med tilhørende aktivitet.
- Innsamling og behandling av avfall fra næringsliv i Finnmark med tilhørende aktivitet.

2.2. Interne retningslinjer

Selskapet har egne rutiner for hvordan vi forankrer arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, se «ØFASs rutine åpenhetsloven – endelig» vedlagt denne rapporten. Rutinen omfatter selskapets arbeid for oppfyllelse av kravene som stilles i åpenhetsloven.

Selskapets rutiner er forankret og ble i sin endelige versjon vedtatt i selskapets styre 11.mai 2023. Rutinen er kommunisert til selskapets ansatte og ligger tilgjengelig på selskapets nettside. Selskapet gjennomfører jevnlig kursing om åpenhetsloven for ulike personer på nødvendig nivå og selskapets rutiner knyttet til loven i forbindelse med ISO-arbeidet.

Man har også gjennomgått ny rutine på varsling i AMU-møte den 6.mai 2024 i forbindelse med digital varslingskanal. Denne er operativ på hjemmesiden til ØFAS AS.

Rutinen beskriver hvordan selskapet gjennomfører sin aktsomhetsvurdering og vurdering av tiltak. Rutinene inneholder også informasjon om selskapets varslingskanaler som skal bidra til å avdekke negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktivitet, og hvordan slik informasjon følges opp.

2.3. Målsetning og fremdrift

2.3.1. Overordnet om mål og fremdrift

Vi arbeider kontinuerlig med å foreta vurderinger av risiko knyttet til selskapets aktiviteter og bruk av våre forretningsforbindelser (leverandører og forretningspartnere). Videre arbeider selskapet kontinuerlig med å gjennomføre tiltak får å nå målene satt av selskapet. Se rapportens punkt 3 og 4 for veiledning i arbeidet som er gjort i rapporteringsåret.

2.3.2. Mål for kommende år

Vi har satt oss flere konkrete mål for fremtiden. Dette er å jobbe på 3 nivåer: Jobbe direkte med større leverandører, jobbe med lokale leverandører og jobbe via interesseorganisasjoner med aktsomhetsvurderinger. For 2023 hadde vi følgende mål:

Målsetning	Status
Vi skal videreutvikle aktsomhetsvurderingen på bakgrunn av erfaringene vi gjør	<p>Gjennomgått flere selskapers åpenhetsrapport. Vi observerer at det er flere rapporter som er tilgjengelige.</p> <p>Det er mange leverandører hvor våre innkjøp er relativt ubetydelig og vi har mindre påvirkningsmulighet.</p> <p>Vi har foretatt besøk til underleverandører av Geminor for å snakke direkte med disse.</p> <p>Vi har innført digital varslingskanal i begynnelsen av 2024 slik at det skal bli lettere å varsle. Vi kjøper inn denne tjenesten av BDO.</p>
Vi skal påvirke mindre lokale leverandører til å foreta sine egne aktsomhetsvurderinger	<p>Det er relativt få lokale leverandører man benytter. De fleste er del av større konsern, som har rutiner på plass. Eksempel på dette er typisk Tools, Ahlsell, Trailermaskin Service, Volvo etc.</p>
Vi skal arbeide aktivt via interesseorganisasjoner slik at man kan oppnå større påvirkningskraft	<p>Prioritert deltagelse på samlinger med interesseorganisasjoner;</p> <p>Samfunnsbedriftene/Retura/MEF for å få mer informasjon av hva man erfarer blant leverandører. Man har omtrent samme leverandører.</p>

Som følge av arbeidet vi har foretatt, har man justert kursen noe. Man har hevet grensen til NOK 75.000 når det gjelder innkjøp. Man vil også i større grad fokusere på hvor avfallet går og behandles. Dette for å sikre at avfallet blir håndtert korrekt.

Man ser at det blir færre lokale leverandører; disse blir implementert i større konsern. Eksempelvis har man hatt leverandøren Momentum på selvkostregnskap. Disse er blitt kjøpt opp av Visma.

For 2024 ønsker man å jobbe videre med målsetningene ovenfor. Dette innebærer besøk hos leverandører, flere samtaler med lokale leverandører, innhente erklæringer fra alle leverandører som er over NOK 200.000 og ikke er en del av konsern som har egne rutiner.

3. AKTSOMHETSVURDERINGEN

3.1. Overordnet om selskapets fokus for aktsomhetsvurderingen

ØFAS foretar løpende vurderinger av risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktiviteter og forretningsforhold. Selskapet kartlegger løpende menneskerettighetsbrudd og brudd på anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktivitet. Man har historisk gjort en del arbeid på området via krav i offentlige anskaffelser.

Overordnet gjennomføres aktsomhetsvurderingen på følgende måte:

1. Kartlegge selskapets leverandørkjede og forretningspartnere
2. Kartlegge et samlet risikobilde av selskapets aktiviteter og forretningsforhold (bransje, produkter, tjenester, geografiske markeder, produksjonsprosess og tidligere identifisert risiko)
3. Basert på funnene i punkt 1 og 2, vurderer selskapet hvilke tiltak som skal iverksettes for å undersøke potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Selskapet iverksetter tiltak der alvorlighetsgraden og sannsynligheten for skade er størst og der selskapet har størst påvirkningskraft for en positiv utvikling. Prioriteringen henger sammen med selskapets tilknytning til og ansvar for risikoen, og skal stå i forhold til virksomhetens størrelse, art og kontekst.
4. Involvere interessenter, leverandører og forretningspartnere ved iverksetting av mulige tiltak. Det kan også være aktuelt å samarbeide med konkurrenter eller bransjeorganisasjoner om tiltak

Relevante forhold for aktsomhetsvurdering knyttet til selskapets aktivitet og forretningsforhold er bl.a.:

- Selskapets operasjonelle kontekst
- Selskapets forretningsmodell
- Posisjon i leverandørkjeden
- Type produkt og tjenester

I det følgende vil vi redegjøre for vesentlig risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som er avdekket gjennom selskapets aktsomhetsvurderinger. Redegjørelsen omfatter også eventuelle konstaterte brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

3.2. Metodikk

Selskapet har satt en vesentlighetsgrense på NOK 75.000 når det gjelder å identifisere antall leverandører/forretningspartnere. Ut av alle leverandører, så finner man leasingselskap, forsikringsselskap, offentlige eide selskap, kommuner etc. På grunn av lav risiko, så ble disse

utelatt. I tillegg tar man ut en del selskap som leverer produkter ut på åpne markeder, eksempelvis leverandør av diesel, strøm etc. Enkeltmannsforetak er også ekskludert i den grad de ikke har underleverandører.

Totalt sett stod man igjen med 89 leverandører hvor man over en periode på de neste årene ønsker å gjennomføre dybdegjennomganger av deres verdikjede. Totalt utgjorde kjøpet ca. NOK 59,5 millioner. Ut av dette utgjorde NOK 44,2 millioner kjøp fra leverandører som enten er offentlig eid selskap, har redegjørelse eller har levert inn offentlige anbud.

For 2023 har man konsentrert seg om de største leverandørene og oppfølging av disse, også med besøk hos deres underleverandører. I året som har gått har man bl.a. besøkt Sirkel Glass, Boden Energi og Nor-Gips. Man velger i stor grad å basere seg på leverandørenes egenrevisninger.

I all hovedsak er en vesentlig del av selskapets leverandører forretningspartnere. I forbindelse med henting og håndtering av avfall, så har man i all hovedsak egne ansatte og svært få leverandører. Når det gjelder å få avfallet korrekt i ulike verdikjeder, så har man relativt få selskap som håndterer konsernets volum. Således er de fleste av selskapenes leverandører i realiteten forretningspartnere, dvs. innkjøp av varer og tjenester for å få opprettholde selskapets drift og overholdelse av ulike regelverk.

3.3. Selskapets leverandørkjede og forretningspartnere

Selskapet har kommersielle relasjoner med 18 direkteleverandører i rapporteringsåret. Direkterelasjoner er selskaper som er involvert i å transportere og håndtere avfallet for konsernet. Selskapets leverandører er lokalisert i følgende land/geografisk område:

Land/geografisk område	Antall leverandører
Norge	15
Norden	2
Europa	1

De store underleverandørene er verk som håndterer avfallet til konsernet. De største er forbrenningsanlegg i Finland og Sverige. Følgende kjente underleverandører benyttes:

Land/geografisk område	Antall underleverandører
Norge	4
Norden	8
Europa	1
Totalt	13

Selskapet har kommersielle relasjoner med 89 forretningspartnere i rapporteringsåret. Selskapets forretningspartnere er lokalisert i følgende land/geografisk område:

Land/geografisk område	Antall forretningspartnere
Norge	86
Norden	3
Europa	0
Totalt	89

3.4. Aktsomhetsvurderinger av selskapets tjenester

3.4.1. Innsamling av husholdningsavfall og drift av mottaksstasjoner for husholdninger

Mesteparten av denne typen tjenester gjennomføres av egne ansatte. Det er innleid personell i noen eierkommuner. Tjenesten kjøpes enten fra kommunene eller private firmaer.

Man kjøper tjenester knyttet til å bli kvitt avfall, gjerne transporttjenester samt behandlingstjenester. I denne forbindelse stiller man krav via offentlige innkjøp om bl.a. krav til arbeidsforhold og menneskerettigheter.

3.4.2. Innsamling og behandling av næringsavfall

Mesteparten av denne typen tjenester gjennomføres av egne ansatte. Noen mindre steder leier man inn aktører for å hente avfallet på vegne av næringsaktøren.

Man kjøper tjenester knyttet til å bli kvitt avfall, gjerne transporttjenester samt behandlingstjenester. Her benytter man mye samme leverandør som den offentlige delen, men man har noen leverandører som er spesifikk for deler av næringslivet.

3.4.3. Forretningspartnere knyttet til avfallstjenester

Konsernet har mange forretningspartnere. Dette er alt fra lokale bedrifter, små bedrifter, kjøp av dekk, vedlikeholdstjenester til driftsmidler, håndverkstjenester, IT, etc. Dette er i hovedsak

utført av norske bedrifter. Det er kun registrert en bedrift i Europa hvor vi har kjøper deler direkte fra fabrikk.

3.5. Resultatet av aktsomhetsvurderingen

Konsernet har i all hovedsak norske/nordiske leverandører. Geografisk risiko anses som lav. Men det er kjent at eksempelvis transportbransjen kan ha utfordrende arbeidsforhold samt at containere i all hovedsak lages i Øst-Europa hvor risikoen for utfordrende arbeidsforhold er større. Man vil prioritere leverandører hvor morselskapet er lokalisert i Europa og som er omfattet av «Transparency act». Gjennomgang av leverandørene etter fristen for 2023 har medført at vi i større grad skal vri samarbeidet over mot leverandører som har redegjørelse etter åpenhetsloven.

- Containerkjøp, containere kommer ofte fra Øst-Europa. Her har vi identifisert forskjeller i hvilke leverandører som har redegjørelse og hvem som ikke har.
- Transport og avfallsbehandling
- Lokale leverandører hvor det kan være risiko for at arbeidsreglementet ikke blir fulgt. Regler er kompliserte og brudd kan forekomme, mer som en følge av at reglene er kompliserte enn at man bevisst bryter reglene.

Offentligrettslige selskapene har relativt lav risiko. ØFAS AS er et eiendomsselskap og leverer konserntjenester. Således er lønn, strøm, offentlige leverandører, historiske avskrivninger etc. en stor del av kostnadsbasen, men man har noen lokale leverandører.

En stor del av kostnaden til ØFAS AS er kommunale tjenester fra ØFAS Husholdning AS. Her har ØH dekket seg inn ved bl.a. leverandør erklæringer. Man vil følge disse opp fremover samt ulike lokale leverandører. En stor del av innkjøpet fra ØH kommer fra Masternes Gjenvinning AS. Her blir bildet mer komplisert, men Geminor er den største leverandøren til Masternes Gjenvinning AS. Her har man mottatt erklæring som gjelder Modern Slavery samt at Geminor har gitt erklæring til ØH. Man kjenner til en god del av Geminors underleverandører og har bl.a. vært på bedriftsbesøk i Finland.

En god del av leverandørene til Masternes Gjenvinning AS har utarbeidet åpenhetsrapport, eksempelvis Scania, Volvo, Trailer & Maskinservice AS. Man vil følge opp containerleverandører, lokale leverandører og en del andre leverandører av utstyr og tjenester fremover. Det samme gjelder for Sjøgren Gjenvinning AS.

Administrasjonen har interjuvet en del leverandører knyttet til kravene i åpenhetsloven. Man ikke observert eller har grunn til å mistenke vesentlige leverandører for brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller brudd på krav til anstendige arbeidsforhold.

Oppsummert så har aktsomhetsvurderingen har ikke avdekket funn:

Kartlagte brudd på menneskerettigheter/anstendige arbeidsforhold	Geografi	Hvordan er brudd på menneskerettigheter/anstendige arbeidsforhold avdekket?
Ingen kartlagte brudd		

Produkt/tjeneste	Vesentlig risiko for brudd på menneskerettigheter/anstendige arbeidsforhold	Land/geografisk område
Ingen kartlagte brudd		

4. TILTAK FOR Å STANSE, FOREBYGGE ELLER BEGRENSE NEGATIVE KONSEKVENSER

Selskapet vil i det følgende redegjøre for de tiltak virksomheten har iverksatt for å forebygge risikoer:

Vi har iverksatt følgende tiltak på bakgrunn av kartleggingen:

Risiko for brudd	Kjøp av utstyr som inkluderer underleverandører utenfor Europa
Iverksatte tiltak	Tiltak (overordnet): Prioritere leverandører som etterlever Transparency act.
Mål i rapporteringsåret	Prioritere kjøp fra selskap som har erklæring via åpenhetsloven, enten at selskapet selv er omfattet eller at underleverandører har dette
Status	Forholder oss til større norske og europeiske selskap.

Risiko for brudd	Transporttjenester
Iverksatte tiltak	Tiltak (overordnet): Prioritere leverandører som etterlever Transparency act.
Mål i rapporteringsåret	Prioritere kjøp fra selskap som har erklæring via åpenhetsloven, enten at selskapet selv er omfattet eller at underleverandører har dette
Status	Vi har forholdt oss til leverandører vi har benyttet tidligere. Mye av transporttjenesten kjøpes inn av Geminor som vi har avtale med.

Risiko for brudd	Lokale leverandører
Iverksatte tiltak	Tiltak (overordnet): Inkludere krav i kontrakter som gjelder etterlevelse av lover og regler
Mål i rapporteringsåret	Over 85% etterlevelse på nye kontrakter. Det kan være noen mindre innkjøp hvor man må foreta hasteinnkjøp.
Status	<p>Mye av innkjøp fra lokale leverandører skjer på forespørsel fra oss. Således er det relativt mye enkeltstående innkjøp hvor det ikke etableres et kontraktsforhold på. Erfaringen er at det blir da vanskeligere å få til et større avtaleverk når det gjelder enkeltstående innkjøp</p> <p>Det bør i større grad etableres rammeavtaler med større aktører. Et eksempel på hvor vi har etablert rammeavtale er med Tools AS. Dette for å samle innkjøp og kreve at de har rammeverk på plass.</p>

5. OVERVÅKING AV TILTAK – GJENNOMFØRING OG RESULTAT

5.1. Innledning

Vi arbeider kontinuerlig med å overvåke gjennomføringen av tiltakene iverksatt, og resultatene disse medfører.

5.2. Rutiner for overvåking

Direktør i konsernet har det overordnede ansvaret for å overvåke gjennomføringen og resultatet av iverksatte tiltak. Konsernet har følgende rutiner for overvåking av gjennomføringen:

- Vi overvåker gjennomføringen og effekten av konsernets interne forpliktelser, aktiviteter og mål for aktsomhetsvurderinger.
- Vi utfører jevnlig revisjoner av større leverandører og kommuniserer funn på relevante nivåer.
- Vi deltar i ulike bransjeforum (Avfall Norge, Samfunnsbedriftene, MEF) og følger også med på bransjeundersøkelser.
- Vi tar med erfaringer og tilbakemeldinger konsernet har tilegnet seg inn i aktsomhetsvurderingene. Dette for å forbedre prosessen og resultatene i fremtiden

På bakgrunn av disse tiltakene har vi en fremdriftsplan for gjenopprettingsarbeidet som vi holder oppdatert. Fremdriftsplanen følger systematikken i punkt 3.

6. KOMMUNIKASJON MED BERØRTE INTERESSETER OG RETTIGHETSHAVERE

Konsernet har ikke avdekket brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i rapporteringsåret. Selskapet har heller ikke avdekket vesentlig risiko for brudd som nevnt.

7. GJENOPPRETTING OG ERSTATNING

Selskapet har ikke avdekket tilfeller som krever gjenoppretting i rapporteringsåret.

Tana 23. mai 2024

Leif A. Bakken
Styreleder
repr.

Kjellaug Rasmussen
Nestleder

Merete Pedersen
Styremedlem Ansattes

Anita Hansen
Styremedlem

Jarle Andreassen
Styremedlem

Jon Arild Aslaksen
Styremedlem

Leif Arne Haughom
Styremedlem

Arve Øverland
Direktør

